

De Leoniden 2002 vanuit de Algarve, Portugal.

Koen Miskotte¹, Jaap van 't Leven², Peter Bus³ en Olga van Mil⁴.

1. de La Reystraat 92, 3852 BK Ermelo
2. Touwslagerhof 5, 1315 BR Almere
3. 1^e Spoorstraat 16, 9718 BP Groningen
4. Eendendaal 68, 2914 EB Nieuwerkerk a.d. IJssel

Inleiding

Na de grote actie van 2001 besloot ondergetekende om eens met het team Jaap van 't Leven, Peter Bus en Olga van Mil op stap te gaan. Jaap en Peter vertrokken al op donderdag 7 november per auto richting Portugal, om daar op zaterdag 9 november te arriveren. In hun bagage een Super Polaris opstelling, enkele losse camera's en een video-beeldversterker waarmee de Leoniden waargenomen zouden worden. Ondergetekende had tevens een Vixen reismontering, 2 T-70 camera's, slaapzak en zwaar statief meegeven. Dat scheelde weer in het vliegtuig.

Woensdag 13 november

Omdat ik niet zoveel vrije dagen had besloot ik om gedurende een week rond het Leonidenmaximum vrij te nemen. Woensdagochtend 4:00 uur opstaan en een half uurtje later vertrek richting Schiphol. Snel ingecheckt en om 7:40 vertrek Schiphol. Drie uur later na een rustige vlucht de landing in Faro en hernieuwde kennismaking met Jaap en Peter. Olga zou pas vrijdag arriveren.

Via de supermarkt rijden we naar Moncarapacho, een klein dorpje iets land inwaarts en 25 km oostelijk van Faro.

Aldaar aangekomen blijkt dat we in een heel fraai huisje zitten. Het is niet echt groot. Er is een typische veranda aan de oost en zuidzijde van het huisje. Daar ligt dan ook de tuin en een groot terras waar je redelijk uitzicht hebt op de sterrenhemel. De maan zou daar wel storen, maar na 3:00 UT zou ze achter het huisje verdwijnen. Tot die tijd was de parkeerplaats aan de noordzijde van het huisje een must.

Het weer was nogal onstuimig die eerste dag, zware buien en een harde wind (6bft) geselden de omgeving. Van waarnemen zou voorlopig niets terechtkomen.

Donderdag 14 november

Rond 5:30 uur word ik wakker door kletterregens tegen het raam. Gelukkig is het voorbij rond 6:00 uur, maar dan weerlicht het enkele keren met zacht gerommel. Het warme Middellandse Zee water stooft de buien weer lekker op.

De rest van de dag vermaken wij ons met een korte wandeling en met e-mail lezen.

In de middag bezoeken we Faro, daar stond veel wind! Het weer was redelijk er waren heldere diepblauwe plekken die afgewisseld werden met enkele buien en cirrus. In de avond volgde weer een barbecue. In de loop van de dag trok er een koufront over Portugal. 's Ochtends was het 16 graden, rond het middag uur 21 graden en aan het einde van de middag 13 graden!

Vrijdag 15 november

Die ochtend gingen we Olga ophalen. Voordat het zover was namen we nog even die beelden op de foto van de naar het luchtruim kijkende mensen. Vooral het half zittende beeld deed Jaap denken aan "goede oude tijden" uit Lin Tin Kou in China. Nadat Olga gearriveerd was konden we boodschappen doen in Olhao. In de avond volgt er weer een barbecue en kijken we op RTL+ naar dominoday. Helaas was het rond 20:00 UT nog steeds

bewolkt dus echt hoop op een heldere nacht was er niet:

Waarnemingen 15/16-11-2002

Net als voorgaande nacht de wekker maar eens gezet op 2 uur UT. Eigenlijk dacht ik dat het wel weer bewolkt zou zijn, maar tot mijn blijdschap was het geheel helder! Olga was nog te moe van de reis om waarnemingen te doen dus zij bleef slapen. Zeer laag boven de Middellandse Zee hing wat cirrus, maar verder was het tot aan de horizon helder. Wel een flinke bak maanlicht, maar deze zou ondergaan om 3:45 UT. Begonnen werd om 2:15 UT, grensmagnitude 6,2 oplopend naar 6,4 om 3:30 UT. Een leuke start met na 20 minuten twee Tauriden binnen enkele seconden waarvan er een van magnitude 1 was met de bekende oranje rode kleur en wake, laag in het zuidoosten. Verder was er nog een Leonide van +1 met kort nalichtend spoor. In deze periode zag ik, ondanks de maan, 18 meteoren. Naast de twee genoemde Tauriden ook twee Leoniden en 1 mogelijke vroege alpha Monocerotide van +1.

De tweede periode werd het echt donker, de grensmagnitude liep verder op tot 6,6, de melkweg werd zichtbaar vanuit Cassiopeia tot nabij de Grote Hond. Ook werd zwakjes het zodiacaal licht waarneembaar. Om 3:34:02 en 03:34:35 twee fraaie meteoren. De

eerste een "standaard" Leonide van magnitude -1 in de Kleine Leeuw met korrelig nalichtend spoor even daarna gevolgd door een +2 Alpha Monocerotide-achtige meteor. En om 3:47 UT weer raak met een fraaie medium snelle 0 sporadische vanuit Maagd in de Grote Beer.

Dit tweede uurtje leverde 27 meteoren op waarvan 6 Leoniden, 2 Tauriden en 1 mogelijke alpha Monocerotide. Helaas trokken rond 4:35 nieuwe wolkenpartijen mijn beeldveld binnen vanuit het noordwesten en na grondige inspectie van de hemel laag NW bleek dat het alleen maar erger zou worden, dus besloot ik ermee te kappen. In totaal werden dus 45 meteoren gezien, een leuk resultaat derhalve.

16 november.

's ochtends eerst waarnemingen uitgewerkt. In de middag gingen we eens kijken bij het strand. Daarna naar Faro voor de boodschappen. Als laatste brachten we een bezoek aan McDonalds. Die avond geen barbecue maar een pasta gerecht. Als laatste werd de e-mail gelezen en forecasts bekeken op Internet. Het zag er allemaal niet goed uit...Deze komende nacht verliep dan ook geheel bewolkt.

17 november.

De dag begon hoopvol, de lucht was knalblauw en glashelder. Helaas later weer cirrus vanuit het westen ten gevolge van een wolkenfront. Deze dag brachten we door met het opbouwen van apparatuur, rustig aandoen en voorbereiden op de Leoniden. Helaas was ook deze nacht slecht: om 2 uur UT was het half bewolkt met bakken cirrus.

18 november.

Deze dag deden we rustig aan. Inmiddels was het via e-mail en internet wel gebleken dat crashen totaal geen zin had. Je kon 1000 km rijden, geheel kapot aankomen en vervolgens in dezelfde soep belandden als waar we

ons nu in bevonden. In de middag regen, later zelfs zware regen

In de avond volgt weer de traditionele barbecue, Jaap hoopte erop dat de warme lucht voor een plaatselijke hogedruk gebied zou zorgen, maar dit bleek teveel gevraagd.... Tijdens de barbecue wordt het droog en breekt de bewolking een beetje. De lucht is echter supervochtig en binnen no-time zitten we in dikke mist. Er was ook weinig wind.

Tussen 21 en 22 UT breekt de bewolking en wordt de maan zichtbaar. Fraaie halo's worden zichtbaar, maar we hadden liever gehad dat dit op een andere datum zou zijn gebeurd. Na 22 UT steeds grotere gaten, mist wordt iets dunner en er steekt een zwak windje op. We blijven de hele avond op en pas om 00:30 gaan we naar buiten. Het is wisselend bewolkt, soms met zeer heldere plekken, soms heldere plekken met cirrus ertussen. Daarnaast regelmatig weerlicht vanaf de Middellandse zee. De mist trekt zich terug naar lager gelegen delen (onder ons niveau).

Eerst weinig Leoniden activiteit, maar na 1 UT steeds meer. Helaas laten de omstandigheden het niet toe om serieuze waarnemingen te verrichten. De bewolkingspercentages en grensmagnitude vlogen op en neer. Carl belt rond 3:00 UT. Hij schat de activiteit op een normaal Perseïdenmaximum. Lijkt mij wat laag. Desondanks is de show absoluut niet vergelijkbaar met 2001 of 1999.

Maar na een pauze met bewolking om 3:15 UT ligt de activiteit een stuk hoger. Ondanks veel bewolking met kleine gaten 2 á 3 per minuut. Er verschijnt een vuurbol in de wolken en meteoren zijn zichtbaar achter de wolken.

Helaas trekt het definitief dicht rond 3:45 UT. Even later begint het te spetteren... We bellen met Marco en hij ziet op dat moment 5 per minuut met veel cirrus.

Hele ruwe ZHR schattingen geven 1500-2000 rond 3:45. Dat klopt aardig want het maximum wordt bereikt rond 4:15 met een ZHR volgens IMO van 2400.

We wachten tot 5:15 UT en gaan dan naar bed. Inmiddels klettert de regen op ons dak...het koufront is gearriveerd.

19 november.

Vanaf 10:00 UT worden de eerste blauwe plekjes zichtbaar aan de horizon. Rond 13:00 UT ligt de grens met heldere lucht boven ons. Helaas was de lucht zo onstabiel dat er weer buien vielen. Maar aan het einde van de middag trok het dan toch open en klaarde het fel op.

Koen zakt vervolgens nog eens 40 cm diep door het tuin terras. De overvloedige regenval van de afgelopen dagen had stukken zand onder het terras weggespoeld... Later die avond ziet Olga vanaf de bank vanuit de verlichte woonkamer een vuurbol met helderheid van de volle maan traag naar beneden vallen.

We zetten de wekkers nog op 2 uur UT, maar buiten gekomen blijkt het alweer bewolkt te zijn van het volgende front.

20 november.

Al vroeg worden Olga en ondergetekende weer naar het vliegveld nabij Faro gebracht. We ontbijten nog even gezamenlijk en rond 9:40 vliegen we terug naar Nederland. Het einde van een Leonidenactie, welke nu eens minder goed verliep.